

	<p style="text-align: center;">СИЛАБУС навчальної дисципліни «ПРОГНОЗУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ»</p> <p>Рівень вищої освіти: <u>другий (магістерський)</u> Спеціальність: <u>201 Агрономія</u> Рік навчання: <u>1-й, семестр 2-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>4 кредити</u> Назва кафедри: <u>Землеробства, ґрунтознавства та агрохімії</u> Мова викладання: <u>українська</u></p>
<p>Лектор курсу</p>	<p>к.с.-г. н., доцент Шкатула Юрій Миколайович</p>
<p>Контактна інформація лектора (e-mail)</p>	<p>shkatula@vsau.vin.ua</p>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Прогнозування використання земельних ресурсів» є вибірковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг 120 год.: лекції – 24 год.; практичні заняття – 22 год., самостійна робота – 74 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік.

При вивченні даної дисципліни можуть використовуватися знання, отримані з таких дисциплін: «Ґрунтознавство з основами геології», «Агрохімія», «Землеробство», «Охорона земель».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Точне землеробство», «Інженерно-технологічна регламентація охорони земель», «Оцінка земель та управління якістю ґрунтів»

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента «Прогнозування використання земельних ресурсів» спрямована на отримання здобувачами однієї з важливих і універсальних компетентностей – вміння застосовувати інноваційні технології та знання у системі правильного і науково-обґрунтованого використання земель, адже наявність прогнозу розвитку певної системи дасть можливість уникнути помилок, випереджаючих або запізнених рішень, попередити несприятливі та

небажані події. Усвідомлення того, що земля, сільськогосподарські угіддя, мають цільове використання, яке полягає в тому, щоб виробити суспільно необхідні види продукції рослинництва. У результаті вивчення дисципліни «Прогнозування використання земельних ресурсів» студенти зможуть уміло користуватись термінами та визначеннями в прогнозуванні використання і охорони земельних ресурсів; методами прогнозування; етапами прогнозування; функціями прогнозування; місцем прогнозу в розвитку суспільних та земельних відносин, організації раціонального та ефективного використання земель; принципами довгострокового прогнозування стадії прогнозування.

Мета вивчення дисципліни

Забезпечення здобувачів знаннями, уміннями та навиками, необхідними для ефективного використання теоретичних знань та практичних навичок з прогнозування використання земельних ресурсів, теоретичних основ розроблення та затвердження генеральних планів населених пунктів, схем планування територій та іншої документації у регулюванні використання територій.

Завдання вивчення дисципліни

Теоретична та практична підготовка, самостійно виявляти здатність розв'язувати складні фахові задачі та практичні проблеми в галузі сільськогосподарського виробництва, що передбачає застосування теорій та методів науки прогнозування використання земельних ресурсів і характеризується комплексністю та відповідністю зональних умов; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; уміння застосовувати знання у практичних ситуаціях; навички здійснення безпечної діяльності; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Основні завдання передбачають навчити майбутніх фахівців у своїй виробничій і проектній роботі застосовувати загально - теоретичні і науково методичні положення про прогнозування використання і охорони земельних ресурсів в практиці розробки цільових програм, комплексних і спеціалізованих схем і проектів та приймати на їх основі найбільш ефективні рішення по управлінню земельними ресурсами.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати такі програмні компетентності:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері агрономії під час здійснення професійної діяльності та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.
 ЗК3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
 ЗК4. Здатність працювати в міжнародному контексті.
 ЗК6. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати сучасні проблеми перспективи розвитку та науково-технічну політику в сфері агрономії.

СК4. Здатність оцінювати придатність земель для вирощування сільськогосподарських культур з урахуванням вимог щодо забезпечення кількості та якості продукції.

СК5. Здатність розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах на основі спеціалізованих концептуальних знань, що включають сучасні наукові здобутки у сфері агрономії.

СК6. Здатність презентувати результати професійної та наукової діяльності фахівцям і нефахівцям.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Програмні результати навчання (РН):

РН1. Використовувати методологію наукових досліджень, спеціальні методи та інструменти для експериментальних досліджень, сучасні методи обробки даних для розв'язання складних задач агрономії.

РН2. Інтегрувати знання з різних галузей для розв'язання складних теоретичних та практичних задач і проблем агрономії.

РН4. Здійснювати пошук необхідної інформації та оцінювати її в науково-технічній літературі, аналізувати, обробляти та оцінювати цю інформацію.

РН8. Управляти робочими процесами, які є складними, непередбачувальними, приймати ефективні рішення, оцінювати та порівнювати альтернативи, аналізуючи ризики.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів, метод самопрезентації).

План вивчення навчальної дисципліни

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1.	Земельні ресурси, як об'єкт прогнозування.	2	2	7
2.	Схеми управління соціально-економічними системами в процесі планування та прогнозування.	2	2	7
3.	Наукове обґрунтування розподілу земель за цільовим призначенням, формування раціональної системи землеволодіння і землекористування.	2	2	7

4.	Прогнозування, планування та організація раціонального використання і охорони земель.	2	2	7
5.	Відшкодування втрат сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва при вилученні земель.	2	2	7
6.	Організація території сільськогосподарських підприємств.	2	2	6
7.	Удосконалення структури і розміщення земельних угідь.	2	2	6
8.	Розробка та здійснення заходів для збереження природних ландшафтів, відновлення і підвищення родючості ґрунтів, їх рекультивация.	2	2	6
9.	Класифікація обмежень і обтяжень у використанні та охороні земель, а також порядок їх встановлення.	2	2	6
10.	Технічна регламентація у галузі охорони земель.	2	2	6
11.	Реалізація земельної політики щодо використання та охорони земель.	2	2	6
12.	Принципи охорони земель та їх раціонального використання.	2	-	3
Разом:		24	22	74

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача ВНАУ є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Самостійна робота здобувача організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (гугл-презентації).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виносяться на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача

заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Види самостійної роботи

№ п/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до практичних занять	22	щотижнево	Усне та письмове
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	18	щотижнево	Усне та письмове
3	Індивідуальні завдання з теоретичних питань	10	2 рази в семестр	Усний захист
4	Індивідуальні завдання прикладного характеру	12		Усний захист
5	Індивідуальні творчі завдання (підготовка презентацій відповідно напрямку дисципліни, дослідницькі проекти, підготовка тез доповідей на наукових конференціях)	12	2 рази в семестр	виступ з презентацією, опублікування тез доповідей, усний захист
Разом		74		-

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Данкевич В. Є. Розвиток земельних відносин в умовах глобалізації : монографія. Житомир : О. О. Євенок, 2017. 392 с.
2. Про генеральну схему планування території України: Закон України від 7 лютого 2002 року. Вісник Верховної Ради України. 2002. № 30. С. 204.
3. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000. № 25. С. 195.
4. Попов А. С. Управління земельними ресурсами : навч. посіб. Миколаїв : МНАУ, 2022. 124 с.
5. Третяк А. М. Управління земельними ресурсами та землекористуванням: базові засади теорії інституціалізації практики : монографія. Біла Церква : ТОВ «Білоцерківдрук», 2021. 227 с.
6. Шарий Г. І., Тимошевський В. В., Міщенко Р. А., Юрко І. А. Управління земельними ресурсами : навчальний посібник. Полтава : ПолтНТУ, 2019. 172 с.
7. Цицюра Я. Г., Шкатула Ю. М., Забарна Т. А., Пелех Л. В. Інноваційні підходи до фітореMediaції та фіторекультивуації у сучасних системах землеробства: монографія. Вінниця: ТОВ «Друк». 2022. 1200 с.

Додаткова література

1. Бідило М. І., Горбатова Л. В., Масленнікова В. В. Прогнозування використання земель: метод. вказівки для виконання самостійних та індивідуальних завдань. ХНАУ. Х. 2016. 17 с.

2. Войтків П. С. Технології захисту та відновлення ґрунтів : методичні вказівки для самостійної роботи студентів. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 50 с.

3. Горлачук В. В., В'юн В. Г., Сохнич А. Я. Управління земельними ресурсами: навч. посібник. Ч. 1. Миколаїв: МДГУ ім. Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія». 2002. 197 с.

4. Єрмоленко В. М. Проблемні питання цільового призначення земель. *Актуальні проблеми правового забезпечення екологічної безпеки, використання та охорони природних ресурсів*: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 9–10 жовтня 2009 р. Х. Нац. юр. акад. України ім. Ярослава Мудрого. 2009. С. 83–89.

5. Камінецька О. В. Удосконалення управління земельно-ресурсним потенціалом територій на основі аналізу рівня добробуту. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук зі спеціальності 08.00.06 «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища». Національний університет біоресурсів і природокористування України. Київ, 2018. 202 с.

6. Кірсанов В.О. Прогнозування використання земельних ресурсів. Х.1984. 84с

7. Мась А. Ю. Прогнозування використання земель. Методичні рекомендації для виконання курсової роботи для студентів спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» галузі знань: 19 «Архітектура та будівництво» : методичні рекомендації. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили. 2021. 48 с.

8. Новаковська І. О., Іщенко Н. Ф., Стецюк М. П. Еколого-економічні засади землекористування автомобільного транспорту та дорожнього господарства : монографія. К.: НАУ, 2020, 232 с.

9. Новаковська І. О., Скрипник Л. Р. Еколого-безпечне використання земель авіаційного транспорту: монографія. К.: НАУ, 2020, 212 с.

10. Третяк А. М. Управління земельними ресурсами та землекористуванням: базові засади теорії, інституціалізації, практики: монографія. Біла Церква: «ТОВ «Білоцерківдрук», 2021. 227 с.

11. Рибіна О. І., Сербін О. О. Прогнозування шляхів використання земельних ресурсів на основі досвіду європейських країн [Електронний ресурс]. Наукове забезпечення економічного розвитку, правового регулювання, управління, енергоефективності та провайдингу екоінновацій в аграрній і суміжних галузях в умовах глобалізації : *матеріали Міжнародної науково-практичної конференції*, (Полтава, 28 квітня 2021 р.). Полтава. ПДАА. 2021. С. 74–78.

12. Фурдичко О. І., Дробот О. І., Дем'янюк О. С., та ін. Екологія агросфери : підручник. Київ: ДІА, 2022. 336 с.

Інформаційні ресурси

1. Земельні ресурси: охорона та раціональне використання <https://osvita.ua/vnz/reports/ecology/21092/>

2. Використання та охорона земель в Україні <http://library.kr.ua/orhus/zem.html>

3. Структура земельного фонду України <https://land.gov.ua/info/struktura-zemelnoho-fondu-ukrainy-tadynamika-ioho-zmin/>

4. Критерії якості земель http://minagro.gov.ua/system/files_0.docx

5. Моніторинг земельних відносин в Україні <https://land.gov.ua/wp-content/uploads/2018/10/monitoring.pdf>

6. Про порядок консервації земель <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0117-03>

7. Організація використання земельних ресурсів <http://agroua.net/economics/documents/category127/doc-220/>

8. Про затвердження Положення про технічний паспорт земельної ділянки <https://ips.ligazakon.net/document/view/REG3530>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та активності здобувачів і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

№ п/п	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	5
2	Участь у роботі на практичних заняттях	5
3	Виконання самостійної роботи	10
4	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання презентацій, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	10
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
5	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	5
6	Участь у роботі на практичних заняттях	5
7	Виконання самостійної роботи	10
8	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	10
	Всього за атестацію 2	30
9	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
10	Підсумкове тестування	30
11	Разом	100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав менше 35 балів, то він не допускається до заліку. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів

неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни